

### "کردستان در مسیر تاریخ به روایت اسناد"

ئەم کتىيە، ئاماده‌کراوى كاك عومەرى فاروقىيە و له راستىدا بەشى زورى بېرىتىيە له وە رىگىراوى بەلگەنامەكانى ناوكتىبى "گزىدە اسناد سىياسى ايران و عثمانى" (٧ بەرگ)، كە وزارەتى كاروبارى دەرمۇھى تىران بلاۋى كردۇتەوە - بەلام بەداخموه نووسەر ئەم راستىيە دەر نە برىيە و تىكەلاؤ لەگەنلەپەتى بەر بلاۋى دىكە، بە كارى "گردوکو و لىكۈلىنەمە و تالىف" ئى خۆى ناوبىردوه (لابېرە ٦). من دواتر لەم زنجىرە وتاراندا باسى ئەم بە لەگەنامانە دە كە م.

لە لابېرە ١٦٧ و ١٦٨ ئى كتىيەكە ئى كاك عومەرى فاروقىدا كەملەك لە يادداشتەكانى ميرزا كەريمى بەرام بەگى بۆكانى(بىروانە بە شى ١١ ئى هە رئەم زنجىرە وتارە) وەرگىراوە و باسى وەت و وېزى سمايل ئاغايى سەكۈز لەگەنلەپەتى سەردار عملى خانى بۆكان كراوه- كە ئەمەم سەردار موکرى و نىشته جىي سابلاغ بۇو.

ئەمە ش دەقى بابە تە كەمە :

".... لەم كاتەدا سەردار عملى خانى موکرى، نە تىجه ئى عەزىز خانى سەردارى كولل، هاتە لاي سەكۈز و بە سەكۈز گوت سوارەدىيىكەن تىپەنەن بەلەم سوارەدىيىكەن سەردار ئىچىيان كردوون. بۆچى سووكايمەتىنان پى كردن؟ سەكۈز وەلامى دايەوە ئەمەسانە بە تەنەنگ و چەك رىگەيان گىرنبوو و ئىمەش نەماندەزانى دەيانەويت ھاوكارى ئىمە بىمن. پاشانىش ئەم ئاغاواتە ھەرددەم رووييان لە لايەنىكە و من ھىچ پىويسىتىمك پىيان نىيە، ئىستاش فەرمان دەممە ئەسپە كائيان بىر ھەركۈز دەيانەويت بېرۇن [?].

پاشان سەكۈز رووی كرده سەردار و گوتى منىش پرسىيارىكەم لە تو ھەمە. سەردار گوتى فەرمۇو. سەكۈز گوتى ئىچىيان كە چەند پېشتنان سەردار و فەرماندە و سەردارى كولل و لە ئىراندا خاونە دەسەلات و پلە و پايە بۇون، بۆچى ھىچ رىبىاز و سىاسەتىكى روونتانا نىيە و دايىم لە بەرانبەر ئەميراندا دەنۇوشىتىنەوە و خۇتان بچووک دەكە نەمە؟ راستە كوردان خۆبە كەم زان و میواندۇست و بەئەدەبن، بەلام ئەم خۇو و خەدييە دەبى بە تەواوەتى دۇولايە نە بىت. ئەگەر تو لە بەرانبەر دەولەتتىيەكان ئەمەمە دەنۇوشىتىنەوە و خۆت بە كەم دادەتىي و كۆپرەنە دەكەمەيە شۇينيان، ئەوانىش دەبى روو بەكەنە تو و لە لايان بەرەزىز و خۆشەويىت بى، بەلام من بە روونى دەبىنەم كە بە پىچەوانە، ھەممۇ رۆزىك بى رۆزى تر و بچووک تر دەبى و لەبەر ئەمە ئازناناى سەردارىش بە شوين خۇتدا دەكىشى، ئاشكرايە سووكى و بى رۆزى و ناچىزى تو دەبىتە ھۆى بى حورمەتى كردن بە ھەممۇ گەلە كورد. باش وايە گۈز بەمەيە نەسيحەتى من و لە بەرانبەر ئەمەمە نووشتانەوەيە، چاولۇوانى رووتىكىردن و ئىختىرامى ئەوان بى.

لەم كاتەدا كەمىسىك عەرزى كرد كە ئەسپى تايىيەت بە سەردار عملى خان بەدەست سوارەدى سەكۈز وەيە، فەرمان چى دەدەن؟ عملى خان گوتى ئەسپەكە پېشکەش بە تو دەكەم. سەكۈز گوتى خىر، ئەسپى تو بە كەملەكى من نايىت، باشترە خۆت سوارى بى. دواي ئەم قسانە، ھاورى لەكەل

سەرھەنگ مەلیکزادە و ئەفسەرانى ئەسir، لە مەھابادەوە بەرھو ورمى كەونتە رى لە لاي  
خۆيەوە حاكمانىكى بۆ شارى مەھاباد دانا ....."

عمر فاروقى، "كرستان در مسیر تاریخ به روایت اسناد" ، انتشارات آنا، تهران،  
[٢٠٠٤] ٢٣٦، ٢٣٦ لايپزىج، فارسى



---